

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

KØBELEV PRÆSTEGÅRD

LOLLAND KOMMUNE



Besigtigelsesdato:	11.01.2011
Besigtiget af:	Maria Wedel Gjelstrup
Journalnummer:	2010-7.82.07/360-0001
Kommune:	Lolland Kommune
Adresse:	Præstegårdsvej 42, 4900 Nakskov
Betegnelse:	Købelev Præstegård
Fredningsår:	1959
Omfang:	<i>Stuehus (1769)</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Præstegård beliggende ved Købelev Kirke i en mindre landsby, omgivet af marker.

Præstegården er opført i bindingsværk med rødmalet tømmer og hvidkalkede tavl. Soklen er sorttjærret og taget er et halvvalmet stråtag med holstensk mønning, hvor i der sidder tre hvidkalkede skorstene samt en kvist i tagfladen mod vest. Taget er båret på tætsiddende spær, der også holder et kraftigt udhæng, hvor spærene er synlige.

På de to langsider er uens fagdeling, mens begge gavle har symmetrisk opbygget bindingsværk og et centreret vindue under taget. Alle vinduer har blå karme og hvide rammer. Dørene har ligeledes blå karme med en lysere blå farve på selve døren. Mod øst findes to hoveddøre, mens der fra vest, havesiden, findes en nyere havedør i glas med hvide rammer.

Indvendigt er bygningen delt op i to. Konfirmandstue og præstekontor mod nord, og den private præstebolig mod syd med stuer, værelser, køkken og bad. Alle overflader er nyere men enkelte steder findes ældre døre samt en ældre trappe. Trappen giver adgang til den nordlige del af loftet, der er udnyttet med et værelse i nordgavlen og et værelse mod vest ved kvisten. Resten af loftet er uudnyttet og har en særskilt adgang af en mindre trappe mod syd. Der findes en ældre kælder under en del af huset, indrettet med tidligere forråds-kammer.

— BYGNINGSHISTORIE

Opført i 1769.

Præstegården indgik tidligere i en større sammenhæng med tre længer og jord på ca. 90tdr. land.

Disse længer er senere revet ned, og ved en restaurering i 1959 blev stuehuset endvidere forkortet med 14 meter.

Præstegården og det idylliske landskab har lagt inspiration til mange forfattere gennem tiden, f.eks. har Poul Martin Møller og Christian Winther skrevet digte om stedet.

— KILDER

Intet angivet.

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Præstegården er beliggende i parklignende omgivelser med små damme og store træer, lige op til kirken kun adskilt af en middelalderlig mur. Disse elementer danner tilsammen et idyllisk landskabeligt miljø.

Foran præstegården mod øst er anlagt en mindre ankomstplads og en lille forhave med havegange, der fører op over plænen til bygningen. Dette giver den ellers retningsløse bygningen en orientering mod øst.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Købelev Præstegård udgør sammen med Købelev Kirke et velbevaret kulturmiljø, hvor relationerne mellem kirke og præstegård er intakte i form af visuel kontakt, samt via haven, hvor der gennem en åbning i kirkemuren, er adgang til kirken og kirkegården.

Selve stuehuset er i det ydre et traditionelt og særdeles velbevaret eksempel på en traditionel bindingsværksbygning med stråtag. Af egnskarakteristiske træk skal nævnes den holstenske mønning, der er almindelig på Lolland.

Indvendigt skal fremhæves kælderens indretning, med det lille forråds-kammer, der stadig er i brug.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Arkitekturen omkring Præstegården er præget af en traditionel byggeskik, der ved enkelte detaljer giver bygningen et særligt præg. Dette ses specielt ved den symmetriske opbygning af bindingsværket på gavlene med de høje skråbånd, der svajer mod midten over to tavl. Stråtaget med det kraftige udhæng giver en tyngde til bygningen samtidig med, at det omfavner og samler de ellers opbrudte facader. De mange synlige spær under tagudhænget er også med til at tildele bygningens langsider en takt.

Af arkitektoniske detaljer indvendigt kan nævnes den snoede trappe op til loftet. Trappen har et let svaj, udskårede balustre der afsluttes af en yderst detaljeret mægler ved trappens fod. Trappen er en del af et langstrakt gangforløb, der binder de to funktioner, bolig og konfirmandstue, sammen.

Flere steder findes ældre døre, der passer ind i bygningens samlede udtryk, specielt døren i kælderen ind til det gamle forråds-kammer.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I bygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den generelle materialeholdning ved bindingsværket og det store stråtag, herunder de symmetriske detaljer af træværket på gavlene, de ældre vinduer og døre, det brede udhæng og den egnstypiske mønning.

I bygningens indre knytter de bærende fredningsværdier sig til de ældre døre og trappen op til den nordlige del af loftet, samt kælderen oprindelige plan med det indrettede forråds-kammer.

— ANBEFALINGER

Det anbefales

-At det nedhængte træloft i konfirmandstuen fjernes, da dette er fremmed for bygningen.

-At der ved kommende istandsættelse udskiftes gulvbelægninger til trægulve, der kvalitetsmæssigt og traditionelt passer bedre til bygningens udtryk og alder.